

NPO pirkimai naujajame perioide

Agnė Braškutė,
Vyriausioji ekspertė

Turinys:

- **Pirkimo būdai**
- **Pirkimo sąlygos:**
  - Kvalifikacijos reikalavimai
  - Pasiūlymų vertinimo kriterijai
  - Techninė specifikacija
  - Sutarties pagrindinės sąlygos
- **Pirkimo procedūra:**
  - Skelbimas, skelbimo ir sąlygų tikslinimas
  - Pasiūlymų vertinimas
  - Sutarties vykdymas ir keitimas
- **Dažniausios NPO klaidos**

≡ Pagrindinis NPO teisės aktas:

Projektų finansavimo ir administravimo taisyklės, 7 priedas „Pirkimų taisyklės“

(patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237)
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/fd3d3843f26111ecbfe9c72e552dd5bd/asr>

APVA ir VPT rekomendacijos pirkimo dokumentams saulės šviesos energijos fotovoltinės elektrinės įrangos, projektavimo ir įrengimo darbų įsigijimui <https://www.apva.lt>

Pagalbiniai teisės aktai (taikomi PO):

Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodika
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/01aeb1815d8c11e7a53b83ca0142260e/asr>

Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo gairės
https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/mp/ENPV_gaires.pdf

Kainodaros taisyklių nustatymo metodika
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/daa0e4a05c3c11e7a53b83ca0142260e/asr>

Metodinė pagalba NPO

- Atnaujintos NPO **tipinės konkurso/derybų pirkimo sąlygos**
- <https://kc.inovacijuagentura.lt/kcis/finansines-priemones/finansavimo-priemones?lang=lt>
- Atnaujinti kiti aktualūs dokumentai (įsakymo, protokolų, pasiūlymo formos pavyzdžiai)
- NPO infografikas: <http://lvpa.lt/infografas/>

Pirkimų tikslas

Principai

*lygiateisiškumo, nediskriminavimo
vienodo požiūrio, skaidrumo,
proporcingumo
abipusio pripažinimo*

Procedūros

Veiklos ataskaita (buvęs pirkimų planas)

- PAFT: Projekto vykdytojas **po projekto sutarties pasirašymo** teikia pirminę veiklos ataskaitą, kurioje nurodomi:
  - pirminiai pagal projektą atliekamų pirkimų arba
  - atliktų pirkimų duomenys.
- Ne vėliau kaip per 10 dd nuo tos dienos, kai IA patvirtina pirminę veiklos ataskaitą arba projekto vykdytojas sudaro pirkimo sutartį, projekto vykdytojas pateikia IA informaciją **apie pradėtas pirkimų procedūras ar sudarytas pirkimo sutartis**

Pirkimų sąrašas

Poveiklės Nr.	Veiksmo/Išlaidų tipo Nr.	Veiksmo/Išlaidų tipo pavadinimas	Pirkimo pavadinimas	Pirkimo objekto rūšis	Pirkimas vykdomas pagal įgaliojimą	Pirkimą vykdančias subjektas	Pirkimą vykdančio subjekto statusas	Pirkimo būdas	Pirkimo numeris	Pirkimo sutarties data	Pirkimo sutarties Nr.	Pirkimo sutarties suma, tenkanti projektui, EUR	Tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR	Apmokėta sutarties suma, EUR	Likusi išmokėti sutarties suma	Tiekėjo pavadinimas	Pirkimo sutarties įvykdymo termino pabaigos data	Patikros rezultatas	Patikros atlikimo data	
Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Nurodomas Pirkimo pavadinimas. Perkeliamas pavadinimas pagal nurodytą veiksmo numerį.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Pažymima "Taip" arba "Ne". Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai iš informacijos.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Apskaičiuojama iš tinkamų išlaidų sumos minusuojant apmokėtą sutarties sumą. Pildant INVESTIS, likusi apmokėti suma apskaičiuojama iš tinkamų minusuoti išlaidų sumos minusuojant apmokėtą sutarties sumą.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Užpildoma reikšme iš pirkimo sutarties informacijos. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.	Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai iš pirkimo sutarties informacijos. os.

Forma apie pirkimus paskesnei patikrai

PAFT:

Įvykdes pirkimus, projekto vykdytojas pagal formą, kuriai pritarė darbo grupė ir kuri skelbiama *esinvesticijos.lt* pateikia:

- informaciją apie atskirus projekto pirkimus ir
- pirkimų dokumentus paskesnei pirkimo patikrai atlikti

Forma „**PIRKIMO IR PIRKIMO SUTARTIES INFORMACIJA**“

Pirkimo būdai lieka tie patys:

- Konkursas (su galimybe derėtis arba be derybų): visais atvejais
- Derybos: visais atvejais
- Pirkimas iš vieno tiekėjo tik esant **PAFT numatytiems atvejams**

Pirkimai iš vieno tiekėjo galimi, kai:

- paskelbus kvietimą nebuvo gauta nė vieno nustatytus reikalavimus atitinkančio pasiūlymo, **pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos**
- dėl meninių ar techninių priežasčių yra tik vienintelis tiekėjas arba tiekėjas, turintis išimtines teises
- NPO pagal ankstesnę pirkimo sutartį iš tiekėjo pirko prekių ir nustatė, kad iš jo verta pirkti papildomai dėl techninio suderinamumo
- perkamos literatūros, mokslo ir meno kūrinių autorių, atlikėjų paslaugos
- perkamos MTEP paslaugos, medžiagos, reagentai ir panašūs produktai

Pirkimas iš vieno tiekėjo: kas pasikeitė naujame periode?

Šis pirkimo pagrindas:

Pirkimo sutarties vertė, finansuojama iš projekto **tinkamų finansuoti išlaidų** finansavimo šaltinių, padauginta iš projekto finansuojamosios dalies, yra mažesnė kaip **70 000** eur, kai perkamos prekės ar paslaugos, arba **174 000** eur, kai perkami darbai, **be PVM**, įskaitant **tos pačios rūšies prekių ir (arba) paslaugų ar to paties objekto darbų pirkimo sutartis**.

Svarbu: prekės ir paslaugos yra tos pačios rūšies, jeigu priskiriamos tam pačiam BVPŽ kodui, vertinant pagal **penkis pirmus BVPŽ kodo skaičius**.

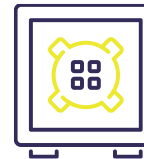
Pavyzdys

- Projekto metu įsigyjamas įrenginys už 150 000 eur be PVM ir visa ši suma tinkama finansuoti.
- Bendras finansavimo intensyvumas yra 50 proc.
- Sudauginus tinkamas išlaidas iš intensyvumo bus 75 000 eur, todėl reikia vykdyti konkursą.

≡ Pirkimo sąlygose privaloma nurodyti pagal PAFT (nepakito):

- pirkimo būdą (konkursas arba derybos),
- pasiūlymų teikimo terminą ir reikalavimus,
- pirkimo objekto apibūdinimą,
- kvalifikacijos reikalavimus ir juos pagrindžiančius dokumentus (jei kvalifikacijos reikalavimai keliami),
- informaciją apie pasiūlymų vertinimą,
- pasiūlymo vertinimo kriterijų,
- ar bus deramasi, arba kokiais atvejais bus deramasi, ir (ar) derėjimosi tvarką,
- **pagrindines pirkimo sutarties sąlygas**: prekių patiekimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo **terminus, kainodaros taisykles, atsiskaitymo terminus, atsiskaitymo tvarką, pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo reikalavimus (jei keliami)**, jei reikia, – kitas sąlygas.

PAFT: Ši būtina informacija yra esminė ir **privaloma nurodyti kvietime**, o jos nenurodymas gali lemti su pirkimu susijusių išlaidų neapmokėjimą ar jau apmokėtų išlaidų susigrąžinimą.

atkreipti dėmesį, ar informacija neprieštarauja: praktikoje pastebime daug nesutapimų !!!

PAFT 7 priedas: kas naujo?

- Pirkimai turi būti „**žalieji**“ !!!

ne mažiau **kaip 100 procentų** žaliųjų
pirkimų – kiekvienais metais **nuo 2023 m.**

Žaliuosius pirkimus reglamentuoja:

- LR aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 patvirtintas **Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdam žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašas**
- **Pirkimas savaime žalialis**, jei tenkinamas minėto Aprašo 4.4.1 p. kriterijus, t.y. perkamas aplinkosauginis ir aplinkai palankus produktas, kuris patenka į orientacinį aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių bei paslaugų sąrašą pagal Reglamentą
- **Reglamentas: Aplinkosauginės ir aplinkai palankios prekės bei paslaugos:** atsinaujinančiosios energijos jėgainės, taip pat fotovoltinių plokščių įrengimas, atsinaujinančiosios energijos jėgainių statybos darbai

Kvalifikacijos reikalavimai

Reikalingi padėti NPO įsitikinti, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti pirkimo sutartį

Svarbu dirbtinai neriboti konkurencijos

Reikalavimai turi būti pagrįsti ir proporcingi pirkimo objektui, tikslūs ir aiškūs

NPO gali nekelti kvalifikacijos apskritai !

Pagalbinis dokumentas:

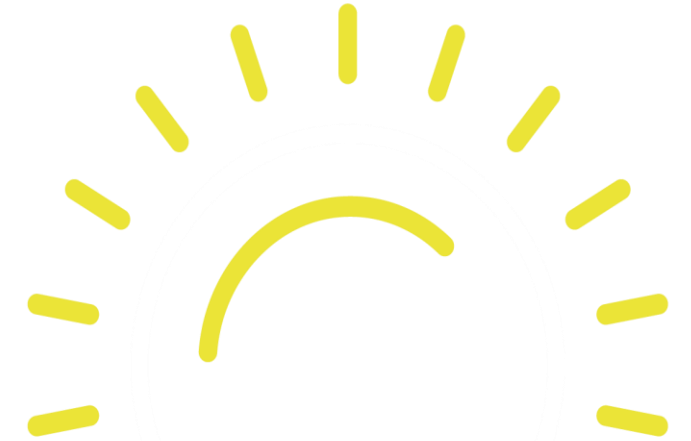
Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų
nustatymo metodika

Kvalifikacijos reikalavimai: remtis APVA rekomendacijomis

**NPO gali prašyti tik tiekėjų
deklaracijos dėl kvalifikacijos
reikalavimų pagrindimo (arba
oficialių institucijų dokumentų)**

Kvalifikacijos reikalavimai: bendrieji

Tiekėjas turi turėti teisę verstis veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti

Pagrindžiantys dokumentai gali būti RC registravimo pažymėjimas, įstatai bei, esant specialiai veiklai: licencijos, VERT, SPSC atestatai.

Saulės jėgainėms: iš tiekėjo reikalaujami atitinkami **VERT atestatai**, suteikiantys teisę saulės elektrinę įrengti ir eksploatuoti

Galima kelti reikalavimą tik tuo atveju, jei teisės akte tokie atestatai reikalaujami

Ekonominė ir finansinė būklė

Vidutinės metinės pajamos per pastaruosius 3 finansinius metus arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jeigu tiekėjas vykdė veiklą mažiau nei 3 finansinius metus):

- Reikalaujama metinė tiekėjo veiklos pajamų suma neturėtų būti daugiau kaip du kartus didesnė už numatomą pirkimo vertę (**VPĮ praktika**)
- Galima reikalavimą kelti vidutinėms metinėms **bendrosioms** pajamoms arba vidutinėms metinėms **su pirkimo veikla** susijusioms pajamoms, pvz vidutinėms metinės pajamoms iš saulės elektrinių projektavimo ir įrengimo veiklos

“ Techninis ir profesinis pajėgumas

Nauji NPO tipiniai dokumentai:

Tiekėjas per pastaruosius 5 metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos pagal vieną ar daugiau sutarčių yra pristatęs [ir sumontavęs]/ **arba** yra suteikęs/ **arba** yra atlikęs (...)

Pvz. turi būti suprojektavęs bent 1 (vieną) saulės elektrinę.

Reikalavimai turi būti minimalūs, kurie įrodytų tiekėjo sugebėjimą įvykdyti sutartį!

Kitas pvz:

Tiekėjas per pastaruosius 5 metus (skaičiuojant nuo pasiūlymų pateikimo termino pabaigos) arba per laiką nuo įregistravimo dienos, jeigu darbų vykdytojas vykdė veiklą mažiau nei 5 metus, turi būti pilnai užbaigęs ir perdavęs užsakovams bent 1 (vieną) saulės elektrinę.

Techninis ir profesinis pajėgumas

- Tiekėjo prašomų darbuotojų ir asmenų, atsakingų už pirkimo sutarties vykdymą, kvalifikacija

Pavyzdys iš APVA Rekomendacijų: „Tiekėjas turi turėti bent vieną specialistą, kuriam suteikta teisė eiti ypatingojo (neypatingo – jei statinys neypatingas) statinio projekto dalies vadovo pareigas (projekto dalys: elektrotechnikos, procesų valdymo ir automatizacijos)“

- Standartų laikymasis: tiekėjas laikosi tam tikrų kokybės (ISO 9001) ar aplinkos apsaugos (ISO 14000, EMAS) vadybos sistemos standartų:

NPO turi pripažinti lygiaverčius sertifikatus, išduotus kitose valstybėse narėse

Kvalifikacijos reikalavimai jungtinės veiklos dalyviams ir subtiekejams

- Jungtinės veiklos sutarties tikslas yra sujungti turta, darbą bei žinias siekiant tapti konkurencingu ir ne tik dalyvauti, tačiau ir laimėti pirkimus
- Turi būti nurodyta, kokius kvalifikacijos reikalavimus turi atitikti visi ūkio subjektų grupės nariai **kartu** ir kokius kiekvienas narys **atskirai**
- Ūkio subjektų grupės narių **pajėgumai turi būti sumuojami**, ir tik pagrįstais atvejais galima reikalauti, kad kai reikalavimus grupės nariai tenkintų kiekvienas atskirai
- Remtis VPT Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo metodika
- Negali būti dirbtinai ribojama galimybė ūkio subjektų grupei dalyvauti pirkime

Kvalifikacijos reikalavimai subtiekejams

- Remtis VPT Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo metodika
- Pvz. reikalavimas: teisė verstis veikla (pagal prisiimamų įsipareigojimų dydį): *subtiekejai, kuriuos tiekėjas pasitelks sutarties vykdymui, privalo turėti teisę verstis ta veikla, kuriai pasitelkiami*
- **Negali būti draudimo remtis subranga/subtiekimu!!!**

Pasiūlymų vertinimo kriterijai

- Mažiausia kaina
- Kainos ir kokybės santykis

PO ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo gairėse **nėra nustatyta, kokį svorį suteikti kainai**

Kuo mažesnis svoris kainai, tuo svarbesnė kokybė, ir tuo daugiau už šią kokybę pirkimo vykdytojas yra pasirengęs sumokėti

Kainos ir kokybės santykis

- **Tiekėjas turi būti įpareigotas pasiekti deklaruotus ar pažadėtus rodiklius, nes kainos ir kokybės santykio kriterijai privalo būti perkelti į pirkimo sutartį !!!**
- Pirkėjas **privalo užtikrinti sutarties vykdymo priežiūrą ir patikrinti, kaip laikomasi perkeltų ekonominio naudingumo kriterijų**. Tokie patikrinimai nebūtinai turi vykti kiekvieną mėnesį, galbūt, atsižvelgiant į sutarties trukmę, užtektų patikrinti kartą per pusmetį ar ketvirtį.
- TS keliami minimalūs reikalavimai, o kainos kokybės santykio atveju - pageidaujami

Kainos ir kokybės santykis

- **Tiekėjo kvalifikacija** negali būti kainos ir kokybės santykio kriterijus
- Gali būti nustatomi kriterijai, kuriais vertinama **pirkimo sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų kvalifikacija ir patirtis**
- Pavyzdžiui, pirkėjas nustato kvalifikacijos reikalavimą tiekėjo specialistui turėti ne mažiau kaip 3 metų patirtį teikiant tam tikras paslaugas. Kaip vienas iš pasiūlymų vertinimo kriterijų gali būti vertinama papildoma siūlomo specialisto patirtis, už kiekvienus papildomos patirties metus skiriant papildomus 5 balus.
- Galima nusimatyti darbų atlikimo terminus (nerekomenduotina)

Pagalbinis dokumentas:

VPT Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo gairės

Techninė specifikacija

Perkant skirtingo pobūdžio prekes/paslaugas atsižvelgti, **ar pagrįstai NPO neskaido pirkimo į dalis:**

- Pirkimo objekto suderinamumas ir vientisumas;
- Tiekėjų suinteresuotumas ir galimybė pateikti pasiūlymus;
- Panašių pirkimų vykdymas rinkoje.

“ Pirkimo objekto skaidymas į dalis: APVA rekomendacijos

Rekomenduoja pirkimo sąlygose pasigrįsti neskaidymą:

„Pirkimo objektas į dalis neskaidomas, atsižvelgiant į tai, kad pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ir sudėtingas techniniu požiūriu: dėl įrenginio specifikos dažniausiai saulės elektrinės projektuojamos ir montuojamos tų pačių tiekėjų, todėl skaidymo atveju pasunkėtų kiekvienos dalies įgyvendinimas (projektuojamas ir įrengiamas specifinis įrenginys, kurio tikslingam ir nepertraukiamam veikimui svarbu, kad tiek projektavimo paslaugų, tiek įrangos tiekimo, tiek ir montavimo darbus atliktų tie patys tiekėjai), be to, perkančiajai organizacijai atsirastų būtinybė koordinuoti šių dalių tiekėjus, padidėtų administravimo kaštai ir pailgėtų atskirų dalių suteikimo ir atlikimo terminai.

Skaidant pirkimą į dalis kiltų neapibrėžtumas ir pagrįstos abejonės bei rizika dėl rezultatų (įsipareigojimo, kad saulės elektrinė pagamins nurodytą kiekį elektros energijos) pasiekimo, t.y. nebūtų aišku, kas turi prisiimti riziką: ar projektavimo paslaugas, ar rangos darbus atlikęs rangovas.“

!!! Rekomendacija neskaidyti į dalis **negalioja**, jei, pvz, perkami daugiau nei vienos saulės elektrinės projektavimo ir įrengimo darbai, saulės elektrinės įrengiamos skirtinguose objektuose, vietovėse ir pan.

Techninė specifikacija

- techninė specifikacija turi būti tiksli, aiški, be prieštaraujančių nuostatų
- **techninėje specifikacijoje neturi būti konkrečių prekių ženklų**
- **neturi būti konkrečių parametrų:**
- *reikalavimus pirkimo objekto savybėms rekomenduojame pirkimo dokumentuose nustatyti ribiniais dydžiais („ne daugiau kaip ...“, „ne mažiau kaip ...“) arba reikšmių diapazonais („nuo ... iki ...“). Atkreipiame dėmesį, jog nurodžius konkrečius parametrus ir charakteristikas kyla rizika dėl dirbtinio konkurencijos ribojimo.*
- *prašyti, kad tiekėjas nurodytų pasiūlyme konkretų įrenginį, bei parametrus, iškeltus techninėje specifikacijoje!!!*

☰ Pagrindinės sutarties sąlygos

Nurodomos:

- Pirkimo sąlygose arba
- Pridedamame prie pirkimo sąlygų sutartis projekte

Privalu nurodyti pirkimo sąlygose (jei nepridedamas sutarties projektas):

1. prekių patiekimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo **terminus**,
2. kainodaros taisykles,
3. atsiskaitymo terminus,
4. **atsiskaitymo tvarką (avansas, tarpiniai mokėjimai ar apmokėjimas po prekių/paslaugų/darbų įvykdymo), bei ją DETALIZUOTI!!!**
5. pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo reikalavimus (jei keliami), *delspinigių taikymą ir dydį.*

Pagrindinės sutarties sąlygos: rekomendacijos

- **Sitikrinti, kad nebūtų prieštaravimų tarp pirkimo sąlygų, jų priedų ir sutarties projekto !!;**
- Rekomenduoti **pratęsimo ir stabdymo nuostatas!!**
- **Atsiskaitymo tvarka** - turi būti konkretūs procentai, pvz:
„Pagrindinės atsiskaitymo sąlygos:
  - 1. 30 proc. pirkimo sutarties vertės sumokama avansu per 15 (penkiolika) darbo dienų nuo sutarties pasirašymo dienos,*
  - 2. 20 proc. pirkimo sutarties vertės sumokama per 3 mėn. nuo sutarties pasirašymo dienos,*
  - 3. 25 proc. pirkimo sutarties vertės sumokama per 5 mėn. nuo sutarties pasirašymo dienos,*
  - 4. 25 proc. pirkimo sutarties vertės sumokama tiekėjui informavus apie pasirengimą pristatyti įrangą“*
- Blogas pavyzdys!!! iki 30 proc., iki 20 proc nuo sutarties vertės ir tt. – siūlome tikslinti.

Pagrindinės sutarties sąlygos: rekomendacijos

- Dėl delspinigių siūlome formuluoti taip:
- Delspinigiai numatomi abiemis sutarties šalims;
- Abiems šalims nustatomas vienodas jų dydis;
- Paprastai numatomi 0,02 proc dydžio delspinigiai nuo **neatliktų paslaugų, darbų ar nesuteiktų prekių vertės už kiekvieną uždelstą dieną**
- **Gali būti ribojamas jų dydis, pvz, delspinigių dydis negali viršyti 10 procentų sutarties vertės**

Pirkimo procedūra

- Skelbiama: www.esinvesticijos.lt;
- Parengta forma „SKELBIMAS APIE KVIETIMĄ DALYVAUTI PIRKIME“
- Papildomai galima skelbti interneto svetainėse, žiniasklaidos priemonėse ir kitais būdais;
- Pasiūlymų pateikimo terminas: ne trumpiau kaip **5 darbo dienos nuo kvietimo paskelbimo**;
- Sąlygų patikslinimai skelbiami išleidžiant naują skelbimą, pratęsimas pasiūlymų pateikimo terminas – **5 dd**
- **Terminų skaičiavimas:** Terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos darbo dienos ir pasibaigia ne anksčiau nei paskutinės termino darbo dienos valandą ir minutę

Kas vykdo NPO pirkimo procedūras? Nepasikeitę nuostatos

PAFT: NPO pirkimo procedūroms atlikti gali sudaryti:

- **pirkimo komisiją** arba
- paskirti **pirkimo organizatorių**

Kokiais atvejais pirkimą vykdo komisija ir kokiais organizatorius, apibrėžia įstaigos/įmonės **vidaus tvarka**

Pirkimo komisijos sudarymas įforminamas įmonės/įstaigos direktoriaus įsakymu

Procedūrų metu pildomi dokumentai: tiekėjų kvalifikacijos ir pasiūlymų vertinimo **protokolas** arba **pažyma**

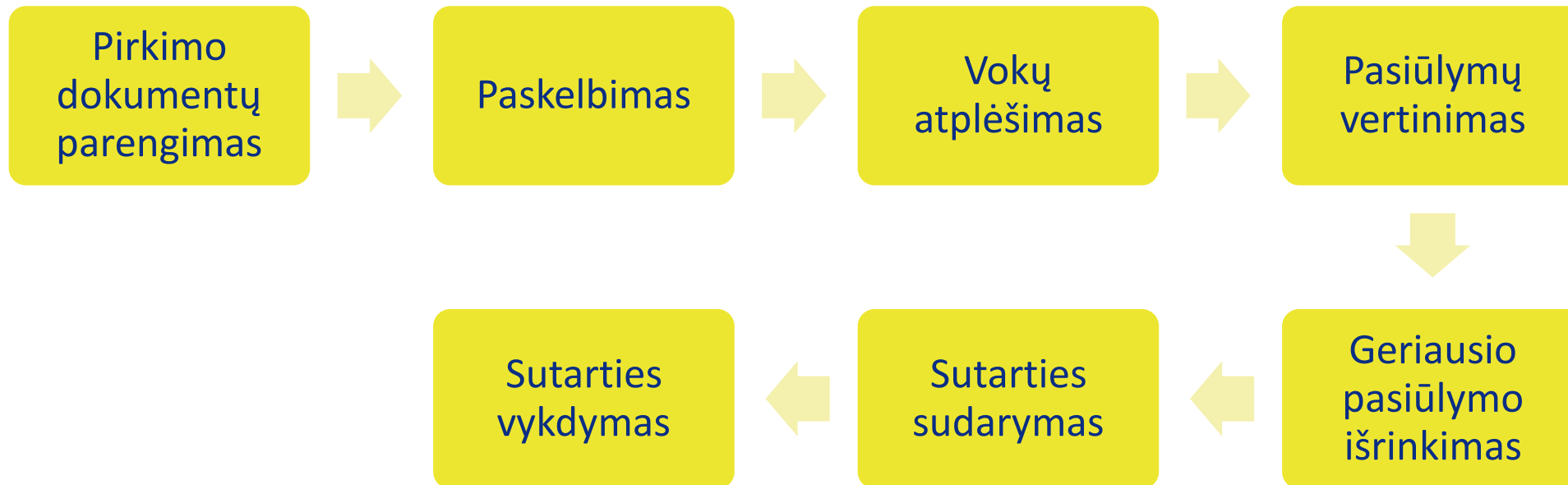
Protokolus pildo pirkimo komisija

Pažymą pildo pirkimo organizatorius

Pirkimų procedūra (konkursas arba derybos)

Pasikeitusi praktika, aktuali NPO

Pasiūlymų vertinimas

Subrangos ribojimas

Pasiūlymų vertinimas

LAT:

- ligšiolinėje nacionalinėje teismų praktikoje suformuota *pasiūlymo siaurąja prasme* koncepcija prarado prasmę ir toliau nebetaikytina
- **Ankstesnė kasacinio teismo praktika keistina** nustatant, kad tiekėjų ir PO teisės ir pareigos pasiūlymų tikslinimo srityje pagal VPI savaime nepriklauso tik nuo to, kokius konkrečius duomenis kyla poreikis paaiškinti, patikslinti ar pataisyti
- Konstatuota, kad **nacionalinis reguliavimas aiškintinas tokiu būdu, jog tiekėjams nepripažįstama mažesnė pasiūlymo tikslinimo apimtis tik todėl, kad poreikis paaiškinti ar papildyti duomenis susijęs su pirkimo objekto techninėmis savybėmis ar teisiniais reikalavimais**

Lietuvos Aukščiausiasis Teismo 2022-06-20 nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-7-210-469/2022

Pokyčiai pasiūlymų vertinime: Pasikeitusi PO praktika

- **Pasiūlymai tikslinami, papildomi arba paaiškinami vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytomis taisyklėmis (rekomendacinis naujas teisės aktas)**
- <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/66ae9a80883011ed8df094f359a60216/asr>
- Pasiūlymo patikslinimas, papildymas ar paaiškinimas dėl to paties klausimo atliekamas vieną kartą

Pasikeitusi praktika: subranga/subtiekimas

Subrangos (subtiekimo) ribojimo formos:

1) PD nuostata: „tiekėjas negali būti nurodytas kaip subtiekėjas kito tiekėjo, teikiančio pasiūlymą tam pačiam konkursui. Tame pačiame konkurse bendrai veiklai susivienijusių asmenų grupės partneriai negali būti nurodyti kaip subtiekėjai kitoje susivienijusių asmenų grupėje.“

VK: nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą nuostata

LAT ir VPT: tas pats ūkio subjektas gali būti nurodytas skirtingų tiekėjų pasiūlymuose kaip subtiekėjas. Taip pat tiekėjas, pateikęs pasiūlymą savarankiškai, ar pirkime dalyvaujantis jungtinės veiklos pagrindu, gali būti kitos įmonės, pateikusios pasiūlymą tame pačiame pirkime, subtiekėju, išskyrus tuos atvejus, kai turima pagrįstų įrodymų, kad toks ūkio subjektų elgesys turėtų būti kvalifikuojamas kaip draudžiamas susitarimas.

2) Ribojimas procentais: 60 proc užduočių - subrangai

Rekomendacija: remtis PO praktika, Konkurso sąlygose teisė reikalauti, kad esmines užduotis atliktų pats pasiūlymą pateikęs rangovas (tiekėjas)

Pasikeitusi praktika

Kvalifikacija: Techninis ir profesinis pajėgumas

Buvo keliami kaip kvalifikacijos reikalavimas senajame periode:

„Tiekėjas yra siūlomos gamybinės įrangos gamintojas arba gamintojo atstovas, turintis teisę vykdyti siūlomos gamybinės įrangos prekybą. Tiekėjas gali būti sudaręs sutartį su ūkio subjektu, kuris turi aukščiau įvardintas gamintojo ar jo atstovo suteiktas teises“

Nebekelti reikalavimo kaip kvalifikacinio !!!

Buvo paplitęs reikalavimas NPO pirkimuose (kaip kvalifikacinis), nors VPT praktika griežtesnė:

- ✓ reikalavimas tik tuomet, kai yra **būtinasis ir proporcingas konkrečiam pirkimo objektui**, yra reikalingas užtikrinti tinkamą sutarties vykdymą ir **įvertinus, ar tokio reikalavimo nustatymas neribos tiekėjų konkurencijos**;
- ✓ pats **reikalavimas nėra kvalifikacinis**; taigi prie kvalifikacinių reikalavimų negali būti įtrauktas;
- ✓ jei pirkimo vykdytojas gali pasigrįsti šio reikalavimo būtinumą, tuomet jį gali kelti kaip **pirkimo dokumentų reikalavimą arba kaip sutarties vykdymo sąlygą**.

Sutarčių pratęsimai

- Įsitikinti, ar pratęsimas buvo išviešintas pirkimo sąlygose ir sutartyje;
- Jei buvo numatytas banko ar draudimo garantija – turi būti pratęsta kartu su sutartimi!
- Jei nėra pratęsimo, faktinis vėlavimas: pagal sutartį taikomi delspinigiai, baudos ?

Interesų konfliktai (nepakito)

Interesų konfliktai apima atvejus, kai:

- NPO vadovas, darbuotojai, komisijos nariai, ekspertai, stebėtojai, taip pat teikėjo atstovai, kurie dalyvauja pirkimo procedūroje arba gali padaryti poveikį šios procedūros rezultatams, turi tiesioginį arba netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokį asmeninį suinteresuotumą, kuris leidžia abejoti jų nešališkumu ir nepriklausomumu atliekant pirkimo procedūrą

Pirkimo sutarties forma:

Pirkimo sutartis, kurios vertė lygi arba viršija **5 000** eurų (be PVM), turi būti sudaroma raštu

Neleistinas pirkimo sutarties keitimas: patikslinta

Sutarties keitimai draudžiami (keičiamos esminės sąlygos):

- Numatomos naujos sąlygos, kurios būtų suteikusios galimybę dalyvauti pirkimo procedūrose kitiems, nei dalyvavo, tiekėjams, t. y. būtų prasiplėtęs potencialių dalyvių ratas ir būtų buvusi didesnė konkurencija
- Numatomos naujos sąlygos, dėl kurių laimėjusių galėtų būti pripažintas kito, nei pasirinktas, tiekėjo pasiūlymas
- Dėl sutarties pakeitimo **daugiau negu 50 procentų** padidėja pirkimo sutarties apimtis
- Ekonominė sutarties pusiausvyra pasikeičia tiekėjo, su kuriuo sudaryta sutartis, naudai taip, kaip nebuvo nustatyta pirminės sutarties sąlygose (pvz delspinigių netaikymas)

Pirkimo sutarties keitimas

Pirkimo sutartis jos galiojimo laikotarpiu **gali būti keičiama:**

- **Bendra** atskirų **pakeitimų** pagal šį papunktį **vertė** neviršija 10 procentų pradinės pirkimo sutarties vertės, kai perkamos prekės ar paslaugos, ir 15 procentų – kai perkami darbai, **ir pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties pobūdis**
- Dėl aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, paaiškėja, kad reikalingi **papildomi darbai arba paslaugos**, kurie nebuvo įrašyti į sudarytą pirkimo sutartį ir kurių techniškai ar ekonomiškai neįmanoma atskirti nuo pradinės pirkimo sutarties, nesukeliant didelių nepatogumų NPO, arba kai tokie darbai ar paslaugos, nors ir gali būti atskirti nuo pradinės pirkimo sutarties, yra būtini jai baigti įgyvendinti. **Atskiro pakeitimo** pagal šį papunktį **vertė neturi viršyti 50 procentų**, o ~~bendra atskirų pakeitimų pagal šį papunktį vertė – 100 procentų~~ pagrindinės pirkimo sutarties vertės ir **pakeitimu negali būti pakeistas pirkimo sutarties pobūdis**

Pirkimo užbaigimas

Papildyta, kad :

Kai pirkimas nutraukiamas iki pasiūlymų pateikimo, toks NPO sprendimas turi būti paskelbiamas svetainėje *esinvesticijos.lt*

Pirkimų patikra

- Pirkimo patikrai atlikti reikalingi su NPO vykdytu pirkimu susiję dokumentai tikrinami gavus per INVESTIS arba raštu.

Investis kol kas neveikia, todėl ataskaitos kol kas pildomos ir teikiamos bendruoju el. paštu (kopija projektų vadovui): dokumentai@inovacijuagentura.lt.

Dažniausios NPO klaidos

- **Prieštaravimai pirkimo sąlygose/jų prieduose**
- Nenumatomas sutarties pratęsimas bei stabdymas, o sutarties vykdymas faktiškai vėluoja
- Sudarant sutartį, keičiamos skelbtos pirkimo sąlygos
- Vykiant sutartį, keičiamos **atsiskaitymo sąlygos** – **itin dažnai** !! Pvz Keičiamos mokėjimų proporcijos, nemokamas avansas tiekėjui ar sumokamas nors nenumatytas sąlygose, sumokama anksčiau nei pristatyta prekė
- Esant faktiniam vėlavimui, neskaičiuojami delspinigiai
- Nesudaroma rašytinė sutartis, kai pirkimo sutarties vertė viršija PAFT nustatytą ribą

**Lietuvos verslo
konkurencingumo partneris**